

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМАНСЬКОМУ НУС ЗДОБУВАЧАМИ ПЕРШОГО (БАКЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 075 «МАРКЕТИНГ»

Орієнтація Уманського НУС на студента, як споживача освітніх послуг, в системі управління якістю освітнього процесу означає, по-перше, визначення ступеня задоволеності здобувачів вищої освіти організацією навчально-виховного процесу, по-друге, така оцінка необхідна для коригування дій в освітніх процесах шляхом внесення змін в освітні програми, управління, організацію та технології навчання. Отож, мета анкетування – моніторинг задоволеності студентів наданням освітніх послуг.

Моніторинг задоволеності здобувачів вищої освіти проводився шляхом on-line опитування. Учасники анкетування – студенти денної форми навчання, ступеня вищої освіти – бакалавр. Всього опитано 15 студентів по спеціальності «Маркетинг».

1. На запитання «Як Ви оцінюєте рівень якості надання освітніх послуг Уманським НУС?» 40% респондентів із числа опитаних здобувачів вищої освіти зазначили, що високий, 53% – достатній, 7% - задовільний (рис. 1.).

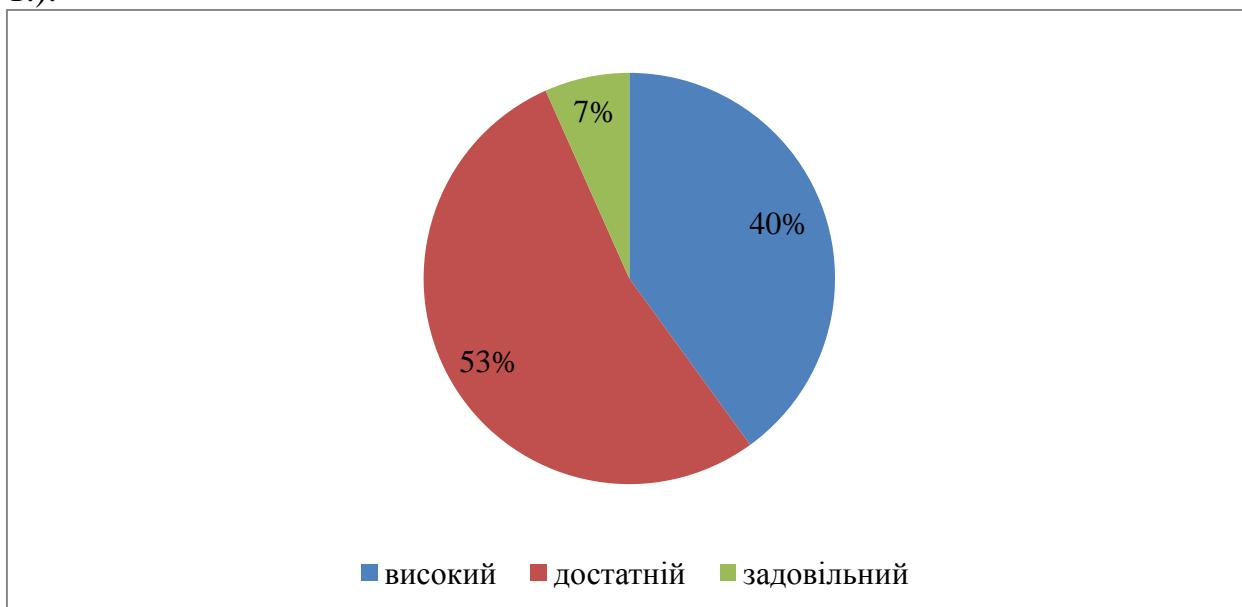

Рис. 1. Оцінка рівня якості надання освітніх послуг, %

2. На запитання «Який ступінь вищої освіти Ви здобуваєте?» 15 осіб або 100% респондентів із числа опитаних здобувачів вищої освіти зазначили, що «бакалавр» (рис. 2.).

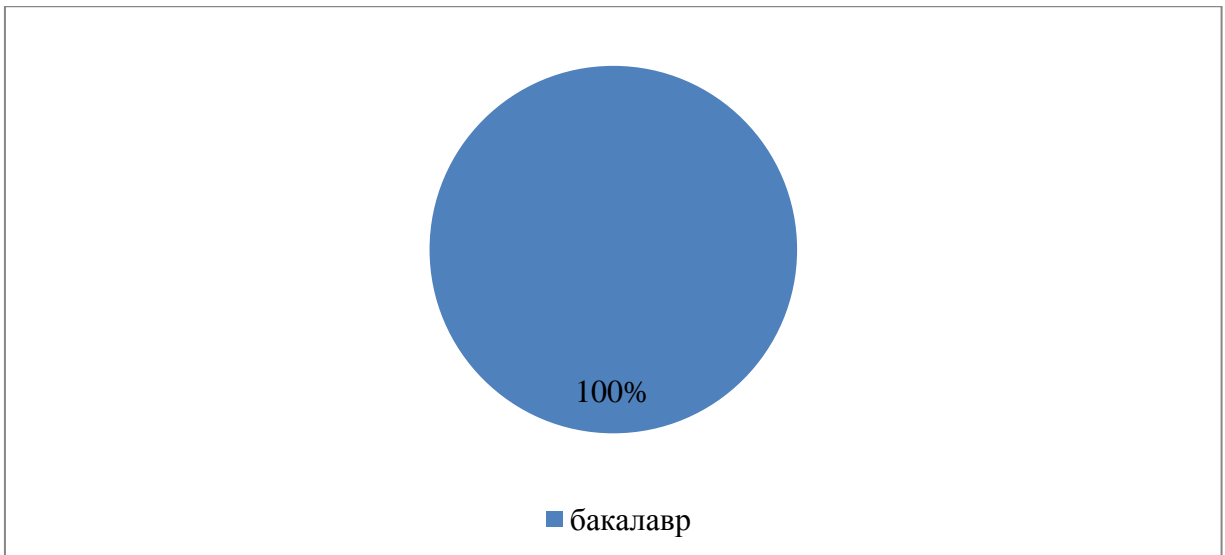

Рис. 2. Ступінь вищої освіти, %

3. На запитання «За якою спеціальністю Ви навчаєтесь?» 15 осіб або 100% респондентів із числа опитаних здобувачів вищої освіти зазначили, що «Маркетинг».

4. На запитання «Чи задоволені Ви вибором спеціальності?» 15 респондентів (100%) із числа опитаних зазначили, що задоволений (рис.3.).

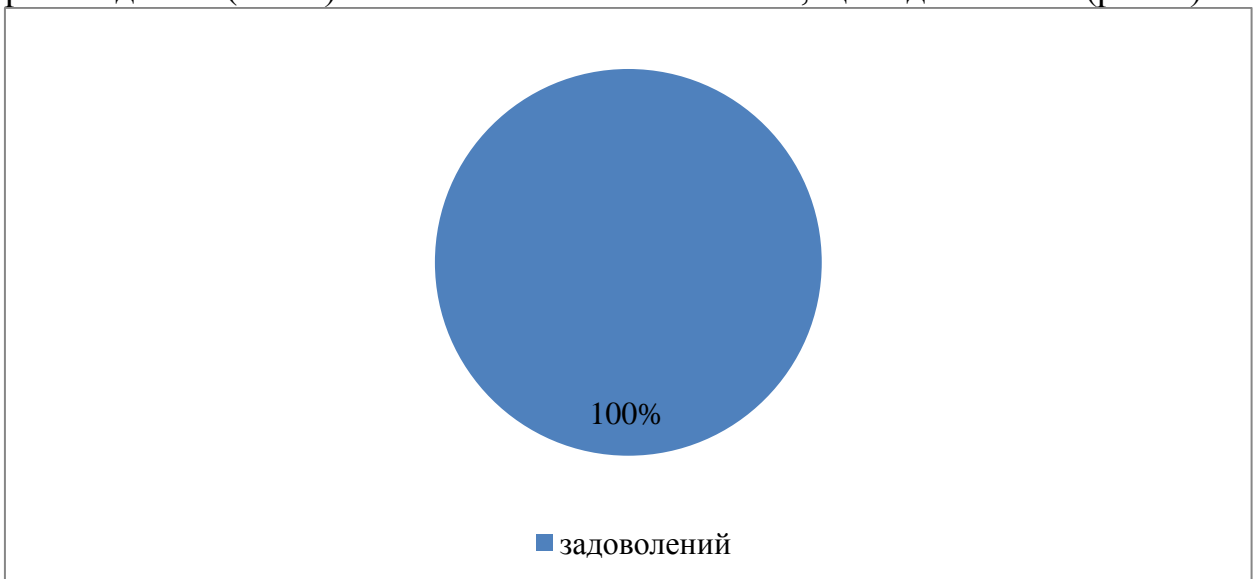

Рис. 3. Рівень задоволення вибору спеціальності, %

5. На запитання анкети «Які проблеми, на Вашу думку, найбільшою мірою ускладнюють навчання за обраною спеціальністю?» здобувачам пропонувалось обрати відповідь із наступного переліку (кількість варіантів вибору не обмежувалася): необхідність поєднувати навчання і роботу; особиста неорганізованість; надмірний обсяг навчального навантаження; незручний розклад; відсутність такту і педагогічної майстерності при викладанні окремих дисциплін; відсутність перспектив працевлаштування; вплив з боку інших студентів; недостатнє забезпечення навчально-

методичною літературою та власне розчарування в обраній спеціальності. Узагальнені результати відображені у табл. 1. За результатами опитування перші дві позиції посіли наступні проблеми: особиста неорганізованість (відзначили 40% опитаних) та необхідність поєднувати навчання і роботу (27%).

Таблиця 1

Які проблеми найбільшою мірою ускладнюють навчання, на думку опитаних здобувачів

Перелік проблем	Кількість здобувачів	Відсоток
Необхідність поєднувати навчання і роботу	4	27%
Особиста неорганізованість	6	40%
Надмірний обсяг навчального навантаження	1	7%
Незручний розклад	1	7%
Відсутність такту педагогічної майстерності при викладанні окремих дисциплін	1	7%
Відсутність перспектив працевлаштування	-	-
Вплив з боку інших студентів, що перешкоджають прояву Ваших здібностей під час навчальних занять	2	13%
Недостатнє забезпечення навчально-методичною літературою	1	7%
Власне розчарування в обраній спеціальності	-	-

6. На запитання анкети «Чи знаєте Ви, що Ваше навчання відбувається у відповідності до затвердженої освітньої програми?» 100% респондентів знають про основний документ, який регламентує процес їх навчання.

7. На запитання анкети «Чи ознайомлені Ви з цілями та змістом освітньої програми», 87% респондентів із числа опитаних здобувачів вищої освіти зазначили, що ознайомлені з цілями та змістом освітньої програми «так», 13% – «ні» (рис. 4.).

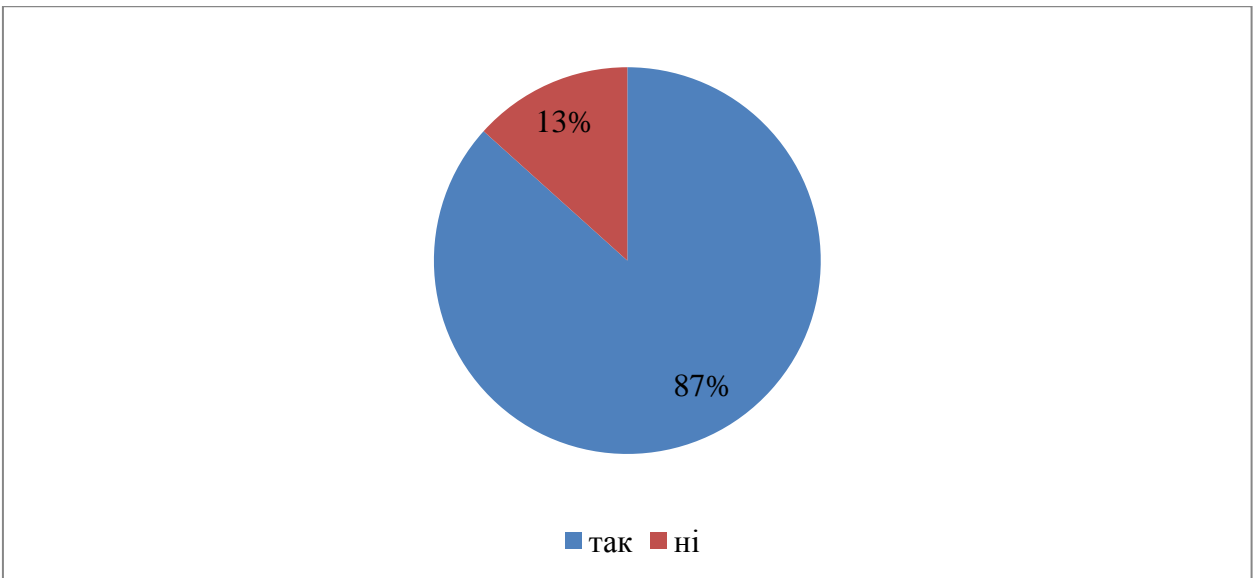

Рис. 4. Рівень ознайомлення з цілями та змістом освітньої програми, %

8. На запитання анкети «Чи відповідає структура освітньої програми Вашим очікуванням (чи присутні всі дисципліни, вивчення яких, на Вашу думку, необхідно для майбутньої професійної діяльності), 87% стверджують, що структура освітньої програми відповідає їхнім очікуванням і по 7% – важко відповісти та частково відповідає (рис. 5.).

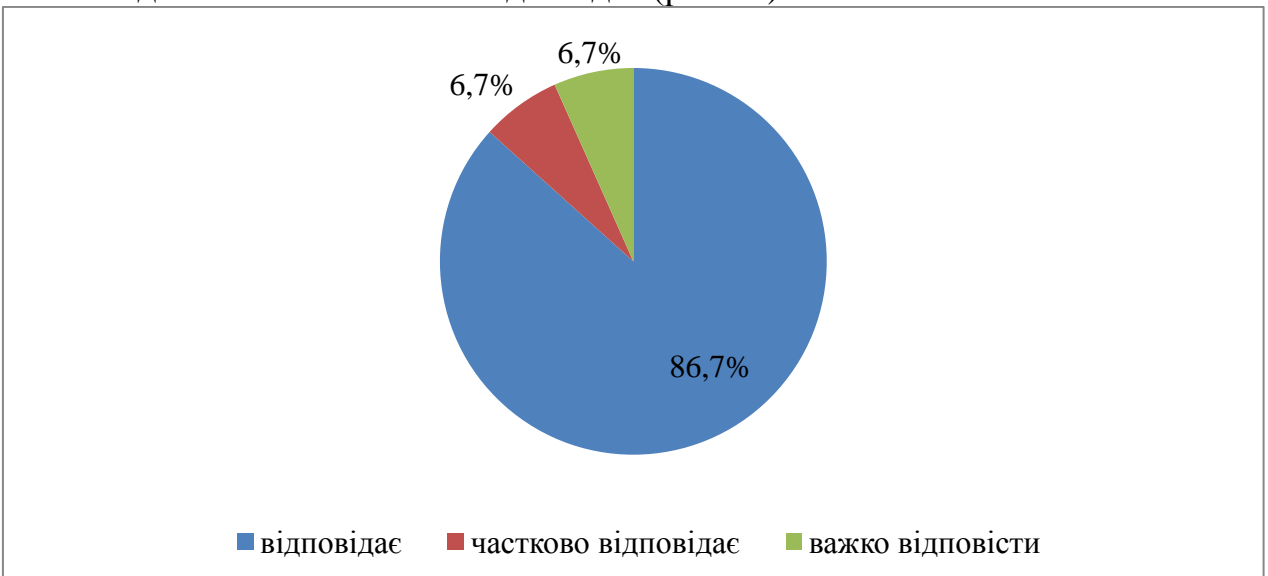

Рис. 5. Відповідність структури освітньої програми очікуванням здобувачів вищої освіти

9. Здобувачі вищої освіти оцінювали ефективність методів і методику викладання навчальних дисциплін за обраною спеціальністю представлено у табл. 2.

Таблиця 2

Оцінка здобувачами вищої освіти ефективності методів викладання і навчання, які застосовуються в освітній програмі

Варіанти відповіді	Результати опитування
Висока	12 осіб (80%)
Середня	3 особи (20%)

10. Рівень стимулювання їх до самоосвіти й науково-дослідницької діяльності. Узагальнені відповіді представлені у табл. 3.

Таблиця 3

Рівень стимулювання здобувачів вищої освіти до самоосвіти й науково-дослідницької діяльності за освітньою програмою

Варіанти відповіді	Результати опитування
Високий	5 осіб (33%)
Достатній	8 осіб (54%)
Задовільний	2 особи (13%)

Як свідчать результати опитування, більшість здобувачів задоволені ефективністю методів викладання і навчання та рівнем стимулювання до самоосвіти.

11. На запитання «На Вашу думку, чи усі дисципліни, що вивчаються, необхідні для Вашої професійної діяльності?» було отримано наступні відповіді (рис. 6.).

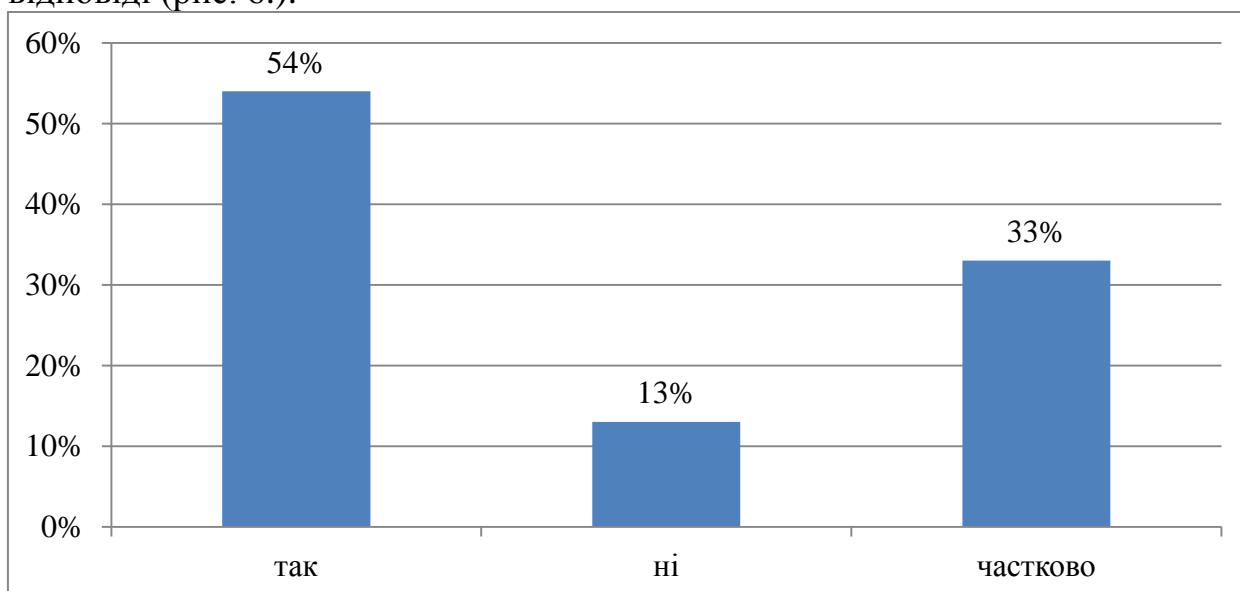

Рис. 6. Необхідність дисциплін для професійної діяльності

12. На запитання «Чи існує можливість вибору навчальних дисциплін та їх переліку, який пропонується за професійним спрямуванням?» було отримано наступні відповіді (рис. 7.).

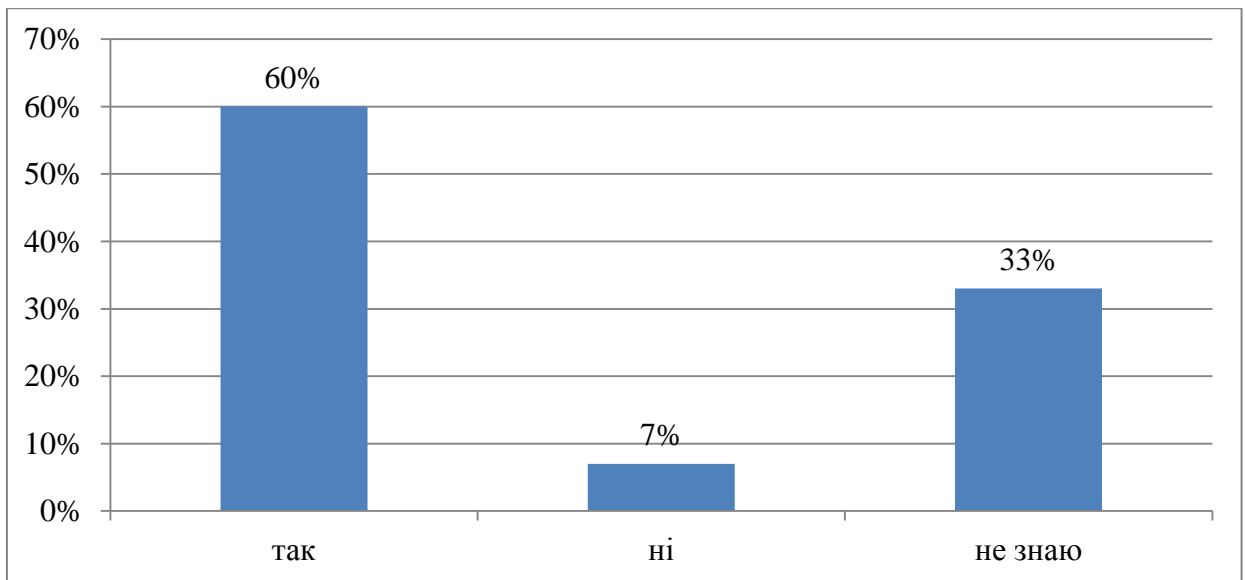

Рис. 7. Можливість вибору навчальних дисциплін та їх переліку, який пропонується за професійним спрямуванням

13. На питання «Чи реалізовується за Вашою спеціальністю вільний вибір дисциплін?» було отримано наступні відповіді (рис. 8.).

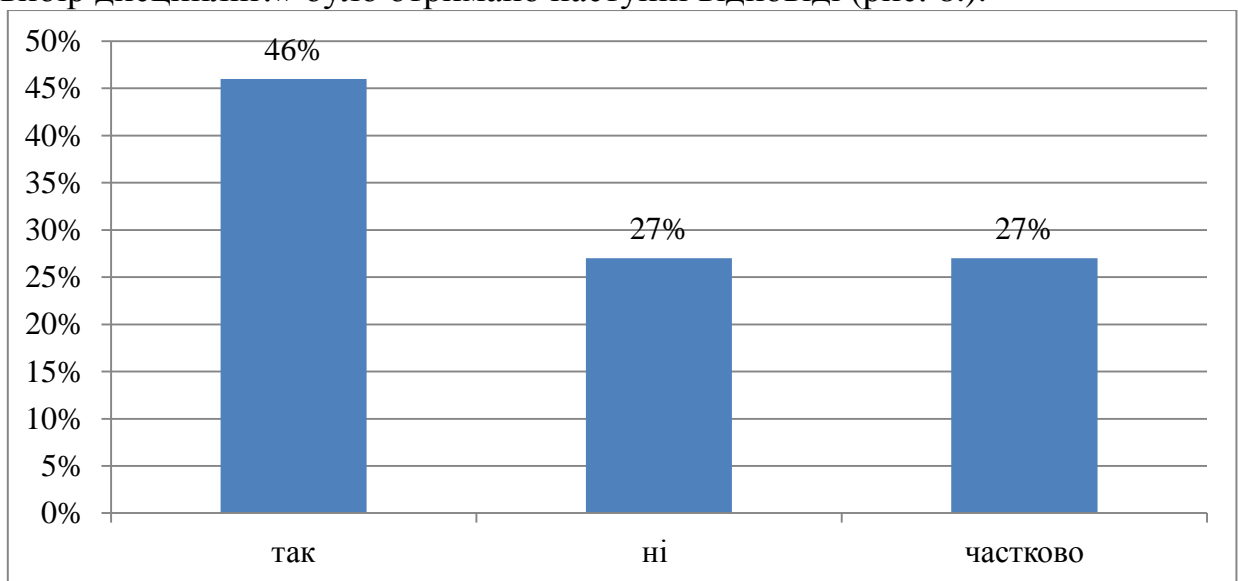

Рис. 8. Реалізація за обраною спеціальністю вільного вибору дисциплін

14. Також здобувачам вищої освіти було запропоновано вказати, яким чином вони дізнаються про форми контролю, порядок і критерії оцінювання під час вивчення навчальних дисциплін (рис. 9).

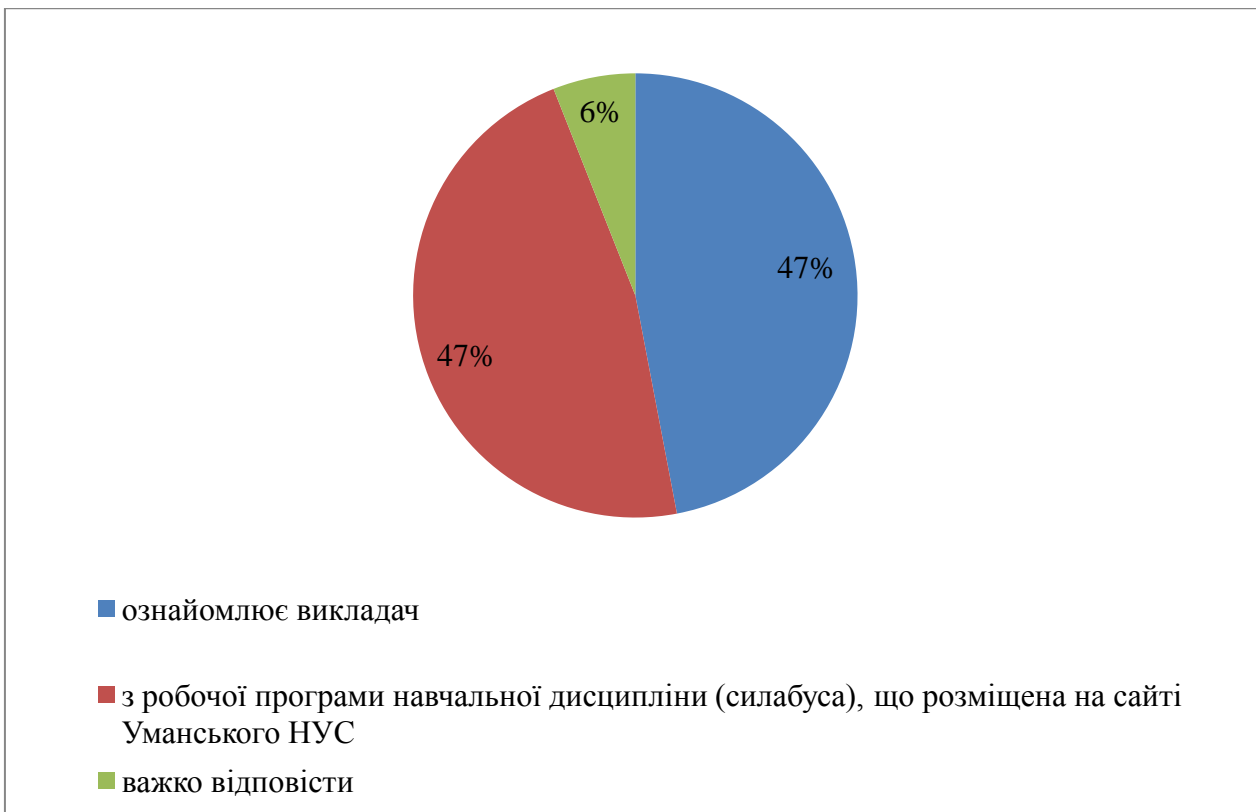

Рис. 9. Ознайомлення здобувачів вищої освіти із формами контролю, порядком і критеріями оцінювання під час вивчення навчальної дисципліни

15. Відповідаючи на запитання з приводу видів аудиторних занять, які переважають у студентів, 54% опитаних відзначили лекції, 40% - практичні заняття та 6% – семінарські заняття.

16. З поміж всіх наявних способів контролю знань при проведенні екзамену 60% опитаних здобувачів вищої освіти найбільш об'єктивним вважають електронне тестування, 20% – тестування (у письмовій формі), 13% – комбінацію екзаменаційних питань і тестових завдань та 7% - співбесіда.

17. Важливо відзначити високий рівень чинної системи оцінювання результатів навчання студентів університету. На запитання «Чи об'єктивна, на Вашу думку, чинна система оцінювання результатів навчання студентів в університеті?» 60% опитаних здобувачів відповіли ствердно «так», 27% - частково і 13% - ні.

18. Щодо запитання «Чи є у Вас можливість, при потребі, оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів?» частина опитаних (60%) відповіли «так», 33% – не знають про таку можливість, або у них не виникала необхідність оскарження і 7% відповіли «ні».

19. Респондентам було запропоновано визначити результативність

залучення професіоналів-практиків, експертів та представників роботодавців до викладання окремих освітніх компонентів та організації освітнього процесу за спеціальністю. Отримані за результатами анкетування дані дозволяють зазначити, що 80% студентів бажають переймати досвід професіоналів-практиків безпосередньо в навчальному процесі і 20% або 3 особи зазначила «Важко відповісти».

20. На запитання «Чи відповідає Вашим освітнім потребам комп'ютерне забезпечення освітнього процесу в Уманському НУС?» 80% респондентів зазначили «так» і 20% «частково».

21. Здобувачі вищої освіти оцінювали також доступність та якісний рівень підручників, методичних вказівок, конспектів лекцій в електронній та друкованій формах. 67% студентів відповіли «так», по 13% зазначили «частково» та «важко відповісти», 7% або 1 респондент відповіли «ні».

22. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності. 73% респондентів визначили достатній рівень обсягу практичної підготовки та 27% вважають його частковим.

23. На запитання «Чи задоволені Ви компетентностями, здобутими та/або розвиненими під час практичної підготовки за освітньою програмою?» отримано такі результати аналогічні попередньому питанню: 73% - так, 27% - частково.

24. Університет популяризує академічну доброчесність та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності. Відповідно на запитання «Чи ознайомлені Ви із принципами академічної доброчесності?» 73% опитаних відповіли, що ознайомлені з принципами академічної доброчесності, 20% - ні, 7% - частково.

25. На запитання «Що, на Вашу думку, слід змінити в освітній програмі для Вашої спеціальності?» 10 студентів (67%) із загальної кількості опитаних відповіли, що нічого не слід змінювати і їх все влаштовує, 3 студента (20%) – не відповіли на запитання. 2 респондента мали окремі пропозиції і зауваження для поліпшення якості навчання та викладання за освітніми програмами.

26. На запитання «Яким чином популяризується академічна доброчесність в Уманському НУС?» здобувачам пропонувалось обрати відповідь із наступного переліку (кількість варіантів вибору не обмежувалася). Узагальнені результати ілюструє рис. 10.

Рис. 10. Популяризація академічної доброчесності в Уманському НУС

27. На запитання «З якими проявами академічної недоброчесності Ви стикалися в університеті?» отримано такі результати (рис. 11.).

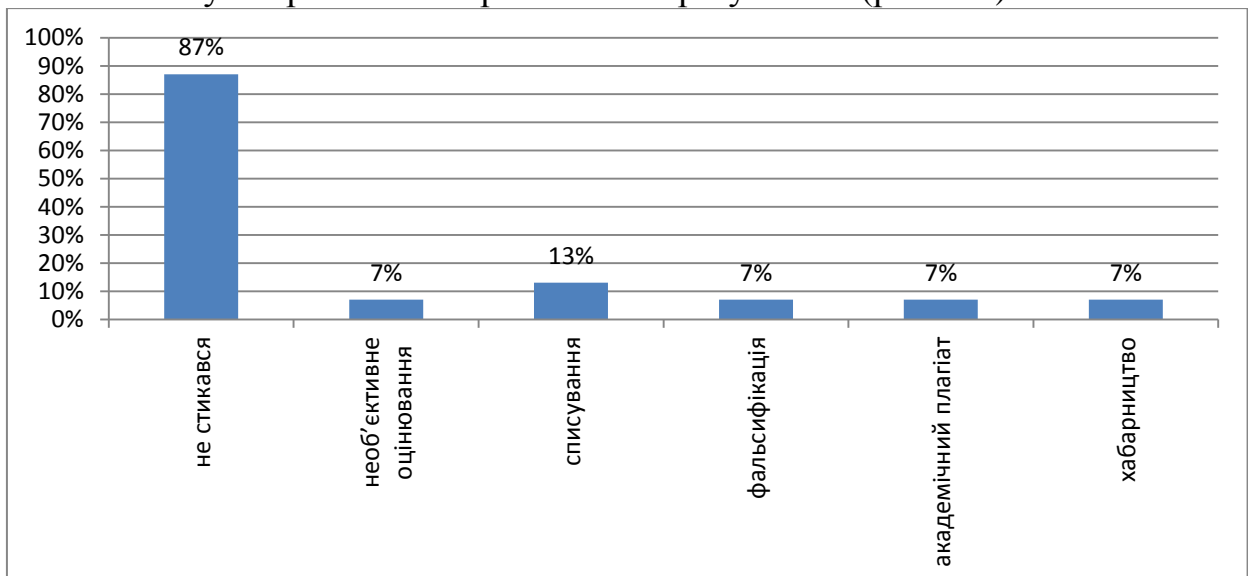

Рис. 11. Проявами академічної недоброчесності

28. Здобувачам вищої освіти було запропоновано визначити із перерахованих варіантів, які санкції щодо студентів можуть бути доцільними у разі виявлення і доведення академічної недоброчесності, в результаті 100% (15 осіб) вважають необхідним повторне проходження оцінювання (залік, іспит, контрольна робота, тощо)

29. Під час опитування здобувачів вищої освіти було важливо проаналізувати їх потреби та інтереси. За результатами анкетування щодо безпечності освітнього середовища для життя і здоров'я студентів, їх соціальної підтримки Університетом можна зробити висновок, що відповідні послуги надаються на високому рівні і задовольняють більшість студентів. Узагальнені результати відображені на рис. 12 та рис. 13.

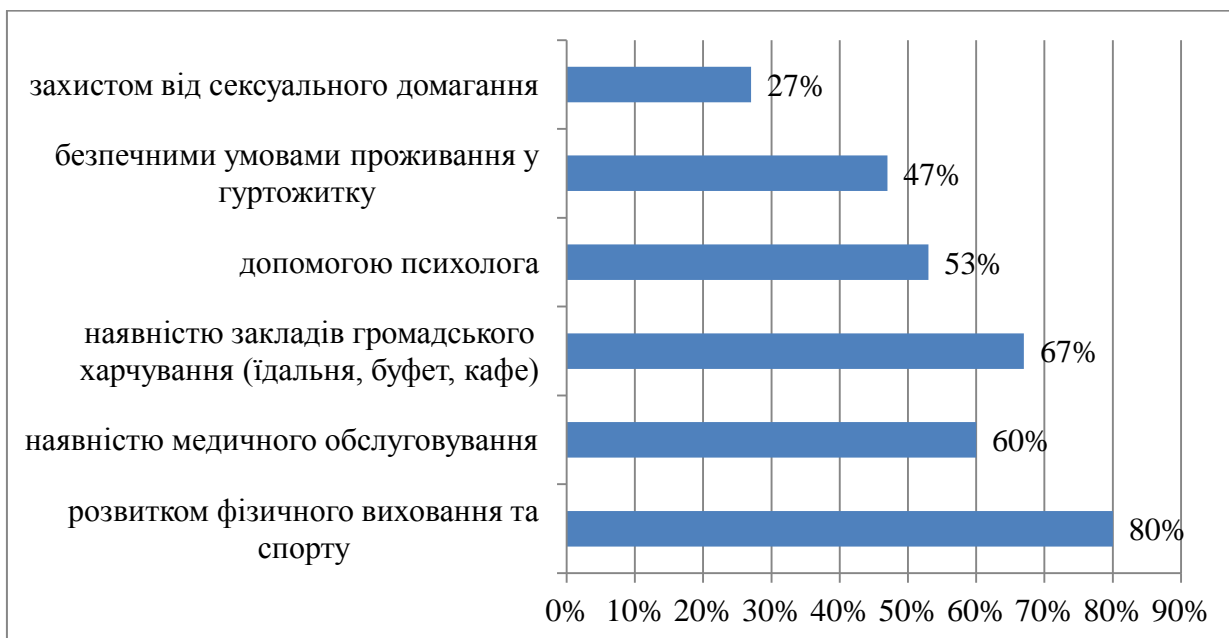

Рис. 12. Фактори забезпечення безпечності освітнього середовища для життя та здоров'я, %

30. При проведенні анкетування досліджувалась також наявність процесів, що підтримують студентів під час навчання, якщо у них виникають значні труднощі чи проблеми.

Рис. 13. Напрями надання соціальної підтримки, %

31. На питання «Чи брали Ви участь у програмах міжнародної академічної мобільності?» 13 студентів (87%) відповіли «ні», та 2 студенти (13%) відповіли «так».

32. З перерахованих проблем, які виникають при бажанні брати участь у міжнародному обміні чи стажуванні, 40% здобувачів вказали на невелику кількість місць за програмами міжнародної академічної мобільності та 20% на наявну різницю у навчальних планах різних закладів вищої освіти та 40% на недостатню кількість пропозицій закордонних ВУЗів-партнерів. (рис. 14.).

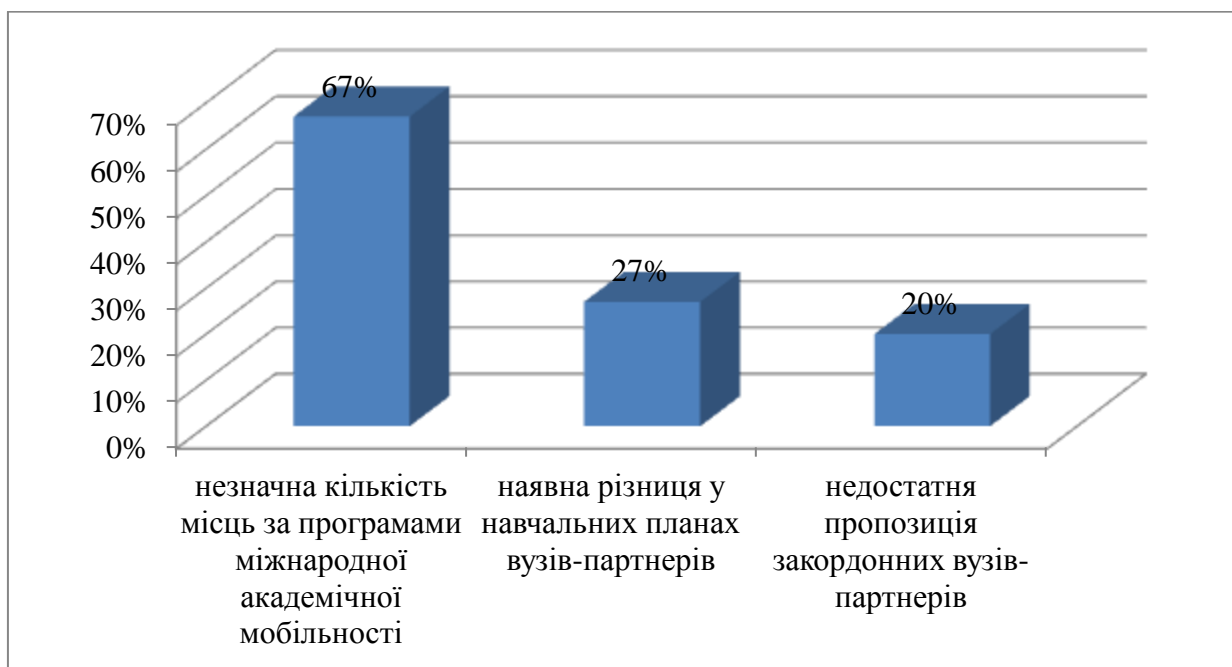

Рис. 14. Проблеми участі здобувачів вищої освіти у програмах міжнародної академічної мобільності, %

33. 74% опитаних здобувачів вищої освіти задоволені рівнем організації роботи студентського самоврядування в Уманському НУС, 13% – задоволені частково, 13% - незадоволені.

34. Відповідно багато студентів приймають активну участь (71,0%) у заходах, які проводяться студентським самоврядуванням, отримані результати рис. 15.)

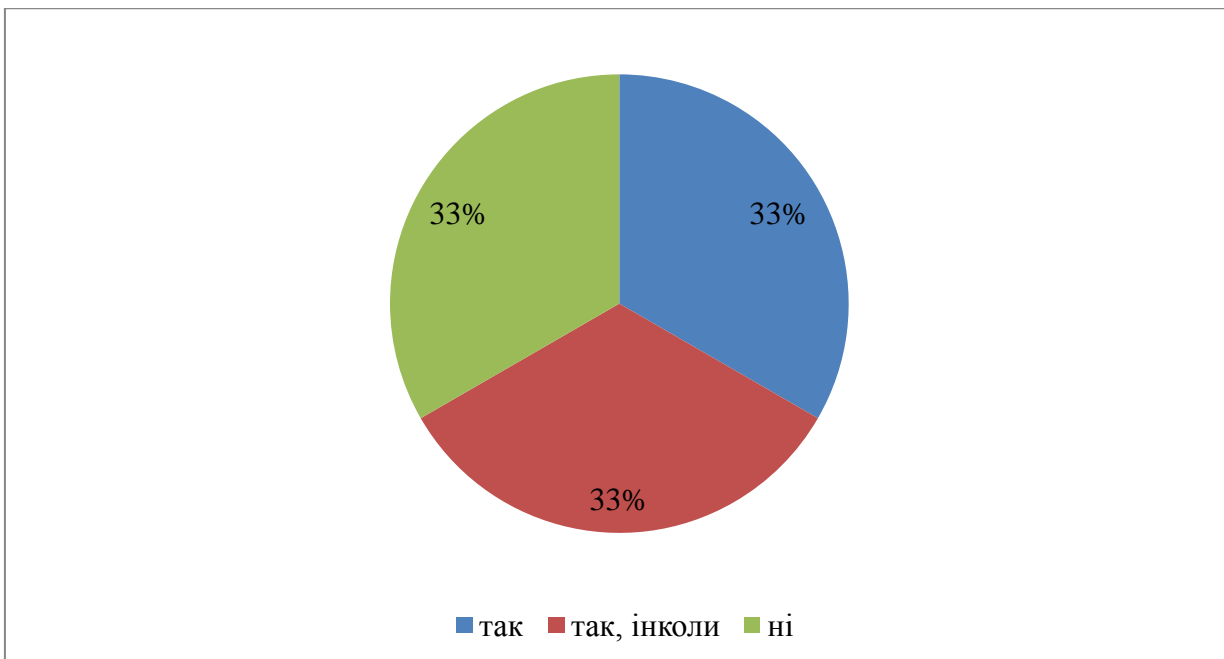

Рис. 15. Участь студентів у заходах, які проводить студентське самоврядування

ВИСНОВОК

Для удосконалення та підвищення рівня освітніх послуг, що надаються Університетом та кафедрою маркетингу доцільно застосувати наступні заходи:

- ✓ щосеместрово проводити анкетування студентів щодо задоволеності освітніми програмами та якістю надання освітніх послуг. Відстежувати позитивну динаміку та виявляти слабкі чи проблемні зони з метою своєчасного застосування відповідних заходів та рішень;
- ✓ під час проведення лекційних та практичних занять залучати професіоналів-практиків та експертів у даній галузі;
- ✓ врахувати результати опитування при формуванні та модернізації освітньої програми;
- ✓ викладачам, кураторам академічних груп періодично ознайомлювати здобувачів вищої освіти із електронними базами даних Уманського НУС (сайт Університету, наукова бібліотека, інституційний репозитарій, дистанційна освіта Moodle, електронний розклад тощо);
- ✓ активізувати діяльність науково-педагогічних працівників щодо вдосконалення електронних курсів для забезпечення дистанційних форм навчання;
- ✓ проводити більше практичних занять із програмним забезпеченням по спеціальності;
- ✓ посилити співпрацю з роботодавцями і розвивати практичні компетентності здобувачів вищої освіти.